

Orquíidies del gènere platanthera

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes (08506 Calldetenes) Serra de Sant Marc
Emplaçament Des del nucli de Calldetenes, cal agafar els camins que duen al serrat de St.Marc

Coordenades:

Latitud: 41.91837
Longitud: 2.29322
UTM Est (X): 441391
UTM Nord (Y): 4640955

Classificació

Número de fitxa 08037 - 124
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Espècimen botànic
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Com a altres varietats d'orquíidies, es va veure afectada per l'abocament de purins, el pas de motos i quads descontrolats els caps de setmana, i l'immediat procés d'urbanització d'algunes zones properes al Serrat de Sant Marc.

Protecció Inexistent
Accés Sense accés
Ús actual: Social
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Serra de Sant Marc](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dc., 15/11/2006 - 01:00

Descripció

Aquest gènere d'orquídies es localitzava als pendents del serrat de Sant Marc. Compta amb una espècie que és la bifolia. Actualment fa anys que no se la localitza, i és possible que hagi desaparegut. També es coneix amb el nom d'orquídia plantatera bifòlia. Fa anys que no es localitzen exemplars i se la dona per extingida en aquesta localitat. Es tracta de plantes amb costums nocturns, que comencen a desplegar els seus atractius a partir de la posta de sol, escampant un atractiu olor pels insectes pol·linitzadors. A més el blanc de les flors és visible sota una mínima resplendor d'estrelles, i més en nits de lluna plena, atraient papallones nocturnes. Aquests insectes estan proveïts d'una trompa molt llarga per poder arribar al fons de l'esperó de la flor, d'on poden extreure el nèctar recompensatori. La bifolia és una planta alta, i sempre sobresurt l'espiga per sobre dels matolls i herbes de l'entorn. A vegades pot arribar fins als 60 cm. El nom de bifolia li ve per les dues grans fulles que surten de la base de la tija i que mesuren fins i tot 20 cm de llargada. Les fulles són de forma ovalada, amb vores llises i de color verd clar. A més d'aquestes fulles basals, en tenen d'altres al llarg de la tija, però més petites. L'espiga és molt llarga i amb poca densitat de flors, que estan molt separades. Les flors d'ambdues espècies tenen la mateixa forma: destaca el llarg esperó que arriba a assolir els 4 cm i està corbat indistintament amunt o avall. Els tres sèpals sempre estan molt oberts. Els dos pètals laterals no són tan blancs com el central, presentant un blanc verdós igual que el label. El label és llarg, senzill, sense divisions, llis i caigut.

Història

Les orquídies són la família més gran de plantes que floreixen, i es troben classificades en 88 subtribus i uns 660 gèneres, que inclouen diferents espècies. En total es calcula una varietat de 25.000 espècies. Aquesta planta es troba pràcticament a tot el planeta, que s'adapten a condicions molt extremes. Existeixen diferents tipus d'orquídies: les epitàfies, que viuen sobre els troncs dels arbres, malgrat que no són parasitàries, i apareixen sobre tot als països tropicals; les terrestres, que són les creixen bàsicament a Europa, les litòfiles, que viuen sobre pedres; les sapròfites, que creixen sobre substàncies orgàniques mortes i no tenen clorofil·la, i les subterrànies. Es tracta d'una planta tant monopodial, que vol dir que creix cap amunt, com simpodial, que vol dir que creix amb ramificacions horitzontals. El terme Orphis, del grec ophis, i vol dir serp. El nom li a ser donat per G. Bauhin (1560-1623), ja que les seves flors, provistes d'un casc de sèpals verds i d'un label bífid, recorda un cap i una llengua de serp. Aquesta varietat es presenta sobretot al Mediterrani, des de les illes Canàries fins el Caspi, i per tot el nord del Magrib. En el terme de Calldetenes s'hi localitzen de forma endògena una gran varietat d'orquídies, que es troben arrelades, especialment als prats, pendents, i a la Serra de Sant Marc. El sòl d'aquests serrats afavoreix el creixement i desenvolupament d'aquesta espècie. Efectivament, es tracta d'una planta terrícola molt exigent a l'hora de triar el sòl on establir-se, ja que necessita un sòl molt ric en sals minerals i especialment en calç. També tria sòls àcids, malgrat que cada gènere té les seves preferències. La vegetació arbustiva de l'entorn, afavoreix la producció dels fongs necessaris per la reproducció d'aquesta espècie. Al llarg dels anys, s'han pogut localitzar als serrats de Sant Marc, un total de vint-i-dues espècies, algunes de les quals actualment han desaparegut. El nom de Platanthera es refereix a la forma plana de les anteres, i prové del grec platys.

Bibliografia

DELFORGE, P (2002) Guía de las orquídeas de España y Europa, norte de África i Próximo oriente. Ed. Lynx. Barcelona. HÖPPING, U i AUROUX, J.L. (1996) Les orquídies silvestres del moianés. Ed. Raima. Col·lecció l'ecoteca Raima. Moià. MARTIJA OCHOA, M. (2003) El gran libro de las orquídeas. Ed. De

Vecchi. Barcelona.